

אינו נאכל מחמת מלחו אא"כ נמלח כעין עבוד כדאמר פרק כלל גדול (שבת דף עה:): האי מאן דמלח בישראל בשבת חייב משום מעבד ומוקי לה דבעי לאורחא אבל לביתא לא משוי איניש מיכליה עץ ובקונטרס נמי פירש אינו נאכל מרוב מלח שבו עד ששוררו ומדיחו במים כעין בשר שמולחים להצניע וקשיא לר"ת דאטו הנהו אטמהתא דאימליחו בגידא דנשיא בי ריש גלותא בפרק גיד הנשה (לעיל דף צז:): דמייתי עלה מליח הרי הוא כרותח וכי נמלחו לאורחא וכן (לעיל דף קיא:): קערה שנמלח בה בשר אסור לאכול בה רותח והיא פינכא דהוה בי רבי אמי...

5. ספר איסור והיתר הארוך שער י סימן ז

ז. ואפילו במליחה לצלי ראוי להחמיר ולאוסרו עתה לפי שאין אנו בקיאים עתה להבחין בין מליחה של קדירה למליחה של צלי

בליעה בכחוש

6. רא"ש מסכת חולין פרק ז סימן כד

הילכך לצלי בעי נטילה כיון שלא מצינו מפורש בו קליפה. ומיהו יראה שאין צריך להחמיר ברותח דמליחה ודי בקליפה. ואף על גב דרבינא בעי למימר דמליח הוי כרותח דמבושל. הא איתותב. ולפי מאי דאיתותב לא מחמרי ביה אפילו כרותח דצלי ולא בעי כדי נטילה וכמדומה שראיתי שהורה רבינו מאיר ז"ל כן.

חלב בין חתיכות היתר

7. שו"ת מהר"ם מרוטנבורג דפוס פראג סימן תקטז

חתיכת חלב [שנמלחה] עם חתיכות הרבה של בשר אם החלב דבוק עם החתיכה אחת פעמים שאותה חתיכה שהחלב דבוק בה מותרת ואותה שמונחת אצלה אסורה כגון שבאותה חתיכה שהוא דבוק בה יש בה ס' ובאותה שמונחת אצלה אין בה ס' אז מותרת אותה שהוא דבוק בה ומ"מ צריך לקלוף אותה לצד החלב ואותה שהיתה מונחת אצל החתיכה שהחלב דבוק בה אם היתה מונחת לצד החלב אסורה אבל אם היתה מונחת לצד הבשר אפי' אין בה ס' מותרת כי חלב אינו מפעפע מחתיכה לחתיכה בלא רוטב ואם החלב לא היה דבוק לשום חתיכה אותה חתיכה שמונחת אצל החלב אסורה אם אין ס' לבטלו אבל כל שאר החתיכות מותרות והטעם שהחלב אינו מפעפע בלא רוטב

אבל אם נגע חתיכה אחת או ב' בחלב אפי' הכיר אותם [בתחלה כשנגעו] בחלב ולבסוף נתערבו יחד שאינו מכיר אותם אם יש לשם מן הכשירות יותר שלא נגעו בחלב כולן מותרות כי חד בתרי בטל דבבר יבש אפי' ראוי להתכבד כיון דלא אסירי אלא מחמת בליעה.

8. מרדכי מסכת חולין פרק גיד הנשה רמז תרפא

שאל רבינו שמואל מאויר"א את רבינו נתנאל מקינן על חתיכת בשר שלא ניקרה מחלבה ונמלח' עם שאר חתיכו' ואין חתיכת בשר ששים מחלבה אך עם שאר החתיכות יש ששים מן החלב... אבל אם נוגע החלב [גם] בחתיכה אחרת מצטרפת אותה חתיכה עצמה לבטלו דכי האי גוונא לא קרינן פעפוע מחתיכה לחתיכה דכיון שנגע בה הוי כאלו דבוק בה

כללי הבליעה במליחה - חלק א

שאלות חזרה

- סעיף ה: איסור שמכוסה בקרום
32. מה דין תבשיל שנבשל עם קלב איסור באופן שהיה מכוסה בקרום כגון כוליא בחלבה
סעיף ט: מליח כרותח
33. מה משמעות הביטוי 'מליח כרותח' ומאיזה רמת מליחות נחשב כך
34. מהו עומק ההאסרות במליחה בכחוש
35. בכמה אוסר איסור שמן שנמלח עם היתר. ומה דין שומן הגיד והקנוקנות
36. תתאה גבר במליחה – האם איסור שמן ומלוח עליון מפעפע בהיתר כחוש ותפל תחתון
37. איסור שמן הדבוק לחתיכה האם אלו שנוגעות בה מצטרפות לשיעור שישים. והאם החלב מפעפע לשאר חתיכות שלא נוגעות בה. ומה דעת השו"ע בזה.
38. האם כדי קליפה או נטילה שנאסרה נעשית נבילה לשרע כנגד כולה

מקור הדין

1. תלמוד בבלי מסכת חולין דף צז עמוד ב

הנהו אטמהתא דאימליחו בי ריש גלותא בגידא נשיא, רבינא - אסר, רב אחא בר רב אשי - שרי; אתו שילוח למר בר רב אשי, אמר להו: אבא שרי. א"ל רב אחא בר רב לרבינא, מאי דעתך, דאמר שמואל: מליח הרי הוא כרותח, כבוש - הרי הוא כמבושל, והאמר שמואל: לא שנו - אלא שנבשל בה, אבל נצלה בה - קולף ואוכל עד שמגיע לגיד! וכו', מאי כרותח דקאמר - כרותח דמבושל, והא מדקאמר כבוש הרי הוא כמבושל, מכלל דרותח דצלי קאמר! קשיא.

רמת המליחה

2. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף עו עמוד א

אמר מר: צונן לתוך צונן מדיח. אמר רב הונא: לא שנו אלא שלא מלחו, אבל מלחו - אסור. דאמר שמואל: מליח הרי הוא כרותח, כבוש הרי הוא כמבושל. אמר רבא: הא דאמר שמואל מליח הרי הוא כרותח (וכו') - לא אמרן אלא שלא נאכל מחמת מלחו, אבל נאכל מחמת מלחו - לא.

3. רש"י מסכת פסחים דף עו עמוד א

שאינו נאכל מחמת מלחו - שהמליחו הרבה עד שמקדיח טעמו מחמת מלחו קצת, ואינו ראוי לאוכלו אלא אם כן היה מדיחו, והאי אין נאכל - לאו לגמרי קאמר שאין שום אדם יכול לאוכלו, אלא כיון שנתקלקל טעמו - אינו נאכל מחמת מלחו קרי ליה, ואסור.

4. תוספות מסכת חולין דף קיב עמוד א

הני מילי דאינו נאכל מחמת מלחו - הר"ר יעקב ישראל התיר פעם אחת גיגית מלאה בשר שנמלחה יפה עם חתיכת נבלה ואמר דלא חשיב

9. מרדכי מסכת חולין פרק גיד הנשה רמז תרפג

וששאלתם על כרס שלא ניקרוהו מן החלב ונמלח עם בשר אי איכא בכרס גופיה ס' כנגד החלב הדבוק בו אפילו הכרס מותר מיהו החלב שעליו ינקר עדיין ויסירונו מעליו והשאר מותר אבל שאר החתיכות בשר שאצלו שנגעו בחלב שאין בהם בכל אחת בפני עצמו ששים לבטל החלב שעל הכרס אסורות ואין מצטרפין ביחד לבטל החלב כיון דאין החלב מפעפע מחתיכה לחתיכה בלא רוטב כמו שהוכיח [ר"י ז"ל] מטיפת חלב אם לא ניער וכסה.

10. דרכי משה הקצור יורה דעה סימן קה אות (יב)

והמנהג אינו כן אלא מצטרפים הכל לס' כל החתיכות שנמלחו יחד ואפשר שסומכין אדברי אור זרוע (חולין סי' תנג) דלעיל דס"ל דהכל מצטרפין דהרי כתב דאם חלב דבוקה בו נ"נ משום דבודאי נמלח תחלה לחוד אבל בלא"ה הוי כולן מצטרפין לבטל החלב א"כ אם אין החלב דבוק בחתיכה אלא שהחלב נמלח עם בשר הכל מצטרף לבטל החלב בין חתיכה הנוגעת בחלב בין אינה נוגעת וכ"ה בהגהות שערי דורא (סי' לז ד"ה אבל אנו) דלפי מנהגינו בישול ומליחה וצליה הכל שוה וכ"מ לשון האגור (סי' אלף קעו) שכתב דמשערינן בס' בין להקל בין להחמיר וכ"כ בשערי דורא (הגש"ד סי' לה ד"ה וכן ראיתי) בשם מהרא"י בהדיא דמליחה כבישול ולכך אין לחלק אלא הכל מצטרפין לס' אם אין האיסור דבוק לחתיכה דאז יש להחמיר כדעת אור זרוע אבל לא משמע כן מדברי איסור והיתר הארוך סימן י"ב (דין ט, סי' יד דין ה) דמשמע דאין מצטרפין כל החתיכות גבי מליחה ומ"ש נ"ל כי מדינא לא היה מצריך במליחה רק קליפה שהוא דעת רוב הפוסקים אלא שאנו מחמירים לשוייה כבשול ודי לנו בחומרא זו ולא להחמיר בו יותר מבבשול

ומטעם זה השיב לי מוהר"ם פדאווי ז"ל כתוב בתשובה (עי' שו"ת הרמ"א סי' צ) דמנהגו להתיר ע"י קליפה במקום הפסד מרובה ועיין באורח חיים סימן תס"ז (ד"מ אות י"ב) כתבתי קצת דבריו: